The Effectiveness of Acceptance and Commitment Therapy on Rumination and Self-Differentiation of Divorced Demanding Couples

Mahdi Lahooti: M.Sc. student of psychology, department of psychology, Ashtian Branch, Islamic Azad University, Ashtian, Iran. kimiyaravan@gmail.com

Mehryar Anasseri*: Associate professor, department of psychology, Ashtian Branch, Islamic Azad University, Ashtian, Iran. dranasseri1969@gmail.com

Fataneh Mohammadi: M.A in guidance and counselling, department of psychology, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran. markaz.moshavereh.ammin@gmail.com

Abstract

Introduction: This research aimed to examine how Acceptance and Commitment Therapy affects the acceptance and commitment to mental rumination and self-differentiation of divorced demanding couples.

Methods: The current study employed a semi-experimental design using a pre-test and post-test approach. It focused on couples seeking a consensual divorce in Tehran in 2023. A targeted non-random sampling method was used to select fourteen couples who applied for consensual divorce. Subsequently, seven couples were randomly assigned to either the experimental group or the control group. The experimental group participated in eight sessions of acceptance and commitment therapy, with six couples successfully completing the therapy program. In contrast, the control group did not receive any form of intervention. To ensure comparability between the two groups, participants were randomly selected for removal from the control group based on the number of dropouts in the experimental group. The study utilized questionnaires to evaluate mental rumination and self-differentiation. The data was analyzed using multivariate analysis of covariance (MANCOVA) as well as univariate analysis of covariance (ANCOVA) statistical models.

Results: The current research findings suggest that interventions using this approach may effectively improve mental rumination and self-differentiation in couples seeking to divorce amicably.

Conclusions: The current research findings suggest that interventions using this approach may effectively improve mental rumination and self-differentiation in couples seeking to divorce amicably.

Keywords

Self-Differentiation, Acceptance and Commitment Based Approach, Mental Rumination

*Corresponding Author

Study Type: Original
Received: 08 Jul 2024
Accepted: 02 Mar 2025

Please cite this article as follows: Lahooti M, Anasseri M, and Mohammadi F. The Effectiveness of acceptance and commitment therapy on rumination and self-differentiation of divorced demanding couples. Quarterly Journal of Social Work. 2024; 13 (2); 31-39

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود زوجین متقاضی طلاق توافقی

مهدی لاهوتی: دانشجوی ارشد روانشناسی شخصیت، واحد آشتیان، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران. kimiyaravan@gmail.com
مهریار عناصری*: استادیار، گروه روانشناسی، واحد آشتیان، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران. dranasseri1969@gmail.com
فتانه محمدی: کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران. markaz.moshavereh.ammin@gmail.com

واژگان کلیدی

تمایزیافتگی خود، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، نشخوار ذهنی، طلاق

* نویسنده مسوول
نوع مطالعه: پژوهشی
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۸
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۲

چکیده

پیشگفتار: هدف پژوهش حاضر تعیین اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود زوجین متقاضی طلاق توافقی است.

روش: پژوهش حاضر به روش نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون می‌باشد. کلیه زوجین متقاضی طلاق توافقی شهر تهران در سال۱۴۰۲ جامعه‌آماری را تشکیل می‌دهند. در پژوهش حاضر چهارده زوج متقاضی طلاق توافقی با استفاده از روش غیرتصادفی هدفمند گزینش و سپس به روش تصادفی هفت زوج به‌عنوان گروه آزمایش و هفت زوج دیگر به‌عنوان گروه گواه قرار گرفتند. گروه آزمایش در هشت جلسه درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد شرکت کردند. پس از ریزش، شش زوج شرکت‌کننده درمان را با موفقیت به پایان رساندند. گروه گواه هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. جهت معادل‌سازی نفرات دو گروه آزمایش و گواه به تعداد ریزش گروه آزمایش به‌صورت تصادفی از گروه گواه نیز حذف گردید. در این پژوهش از پرسشنامه‌های نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود استفاده شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از مدل آماری تحلیل کوواریانس چندمتغیره MANCOVA و تک‌متغیره ANCOVA تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین میانگین نمرات پس‌آزمون گروه آزمایش و گواه تفاوت معنی‌داری وجود دارد و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد به‌طور معنی‌داری موجب بهبود نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود شده است.

پی‌آمد: براساس یافته‌های پژوهش حاضر انجام مداخلات بر اساس این رویکرد می‌تواند بر بهبود نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود زوجین متقاضی طلاق توافقی موثر باشد.

نحوه استناد به مقاله

مهدی لاهوتی، مهریار عناصری و فتانه محمدی. اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود زوجین متقاضی طلاق توافقی. فصلنامه مددکاری اجتماعی، ۱۴۰۳؛ ۱۳ (۲): ۳۹-۳۱

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

دیباچه

استواری و استحکام خانواده به ازدواج و رابطه زناشویی پایدار و بنیادین بستگی دارد، یعنی هرگونه تزلزل و سستی در رضایت زناشویی و یا فقدان یک ازدواج موفق افزون برآن که آرامش روانی زوج‌ها را مختل می‌کند، دوام خانواده را نیز در معرض خطر قرار می‌دهد. ازدواج را می‌توان یکی از مهمترین تصمیمگیری‌ها در زندگی هر فرد دانست و رضایتمندی از ازدواج یکی از اصلی‌ترین عوامل تعیین کننده کیفیت زندگی و سلامت روانی هر فرد می‌باشد.[۳-۱] از این رو اگر بتوان رمز موفقیت در زندگی زناشویی را به‌دست آورد در حقیقت رمز چگونگی ایجاد افرادی سالم و در نتیجه جامعه‌ای سالم گشوده خواهد شد. خانواده به‌عنوان مهمترین نهاد موجود در جامعه همواره در طول تاریخ با آسیب‌های مختلفی مواجه بوده که مساله طلاق بزرگترین معضل این نهاد اجتماعی و یکی از بزرگترین خطراتی است که جامعه و زندگی زوجین را تهدید می‌کند.[٤و٥] موضوع اختلافات زن و شوهر و درگیری‌ها و کشمکش‌های بین آنان چیزی است که بالا بودن آمار طلاق همواره موید آن است. این مشکلات می‌تواند عواقب زیان‌بخشی به سلامت جسم و روان افرادی داشته باشد که به نوعی با آن در ارتباط هستند. به‌خصوص خود زوجین و فرزندان آن‌ها اولین کسانی هستند که قربانیان اختلافات خانوادگی هستند.[٦و٧] معمولا در بسیاری موارد خانواده سعی می‌کنند وقتی زن و شوهر دچار اختلاف سیلقه می‌شوند، درصدد هماهنگی و رفع اختلافات برآیند.[۱۰-۸] بیست و دو درصد زنان در طول زندگی مشترک خود به‌علت کشمکش‌های خانوادگی آسیب می‌بینند .در یک مطالعه مقطعی ویسمن و واگرز[۱۱] نشان داد که افسردگی در افرادی که نگرانی و نارضایتی زناشویی بالایی دارند بیست و پنج برابر بیشتر از افرادی است که دارای زندگی عادی هستند. شواهد زیادی وجود دارد که فقدان حمایت اجتماعی و کم بود صمیمیت با افراد مهم زندگی نقش مهمی در شکلگیری افسردگی برعهده دارد. مشکلات زناشویی عامل خطرساز مهمی برای بروز افسردگی است. مداخله‌های مختلفی می‌تواند به‌منظور بهبودی و ارتقای کیفیت زندگی زناشویی زنان متقاضی طلاق به‌کارگرفته شود. یکی از این نوع مداخله‌ها، درمان پذیرش و تعهد است.[۱۲] درمان پذیرش و تعهد، تنها مداخله روانی-تجربی است که در آن راهبردهای پذیرش و ذهن‌آگاهی به همراه تعهد در راهبردهای تغییر رفتار به‌کار گرفته می‌شود که انعطاف‌پذیری روان‌شناختی را افزایش دهد.[۱۳] درمان پذیرش و تعهد به مراجع کمک می‌کند آنچه واقعا برایش مهم است را بشناسد و از او می‌خواهد از این ارزش‌ها برای هدایت تغییرات رفتاری در زندگی استفاده کند. عملی که ذهن‌آگاهانه باشد با هوشیاری و حضور کامل انجام می‌شود، همچنین نسبت به تجربه گشوده است و در آنچه انجام می‌شود مشارکت کامل دارد.[١٤] نشخوار ذهنی متغیر مهمی است که شاید بتوان گفت در سال‌های اخیر یکی از عوامل مهم مشکلات زناشویی بوده است. نشخوار ذهنی شکلی از شناخت‌های اضافی است و شامل اشتغال ذهنی دایمی با یک اندیشه یا موضوع و تفکر مداوم درباره آن است.[۱۵] متغیر مهم دیگر مورد بررسی در این زمینه تمایز یافتگی است. منظور از تمایزیافتگی در سطح درون روانی، توانایی ایجاد تعادل بین نیروهای عقلی و فرایندهای عاطفی و در سطح بین فردی، ایجاد تعادل بین حفظ استقلال و فردیت همراه با تجربه صمیمیت است. افراد تمایز یافته تعریف مشخصی از خود و عقایدشان دارند، می‌توانند جهت خویش را در زندگی انتخاب نمایند و در موقعیت‌های عاطفی که در بسیاری از افراد منجر به بروز رفتارهای غیرارادی و گرفتن تصمیمات نافرجام می‌شود، کنترل خود را از دست ندهند و با درنظرگرفتن عقل و منطق تصمیمگیری کنند. از آن‌جایی که تمایز یافتگی نقش مهمی در افزایش تعهد و عملکرد افراد دارد هرچه میزان علاقه و رضایت از زندگی بیشتر باشد، تاثیر بیشتری در ایجاد انگیزه بهبود عملکرد خانواده خواهد داشت.[١٦] شناخت عوامل مرتبط با نشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود به‌منظور افزایش پایستگی، آرامش و رفاه زوجین می‌تواند برای همه سودمند باشد، چرا که سازگاری را عامل حفظ و نظام و تقویت حیات روانی خانواده دانسته‌اند. با توجه به آنچه که گفته شد، هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی اثر بخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد برنشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود زوجین متقاضی طلاق توافقی می‌باشد.

روش

این مطالعه، از نوع کاربردی و نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه مداخله و گروه گواه می‌باشد. جامعه‌آماری پژوهش حاضر را کلیه زوجین متقاضی طلاق توافقی شهر تهران که در سال۱۴۰۲ جهت درمان‌های روان‌شناختی

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

به مرکز خدمات روانشناسی و مشـاوره آمین مراجعه نموده‌اند، تشکیل می‌دهند. برای انتخاب نمونه مورد نظر ابتدا بر اسـاس ملاک‌های ورود به پژوهـش از افراد جامعه، تعـداد چهارده زوج بـه روش نمونه‌گیری غیرتصادفی هدفمند گزینش و سـپس بـه روش تصادفی هفت زوج در گروه آزمایش و هفت زوج دیگر در گروه گواه گمارش شـدند. گروه آزمایش در هشـت جلسـه نود دقیقه‌ای با روش درمان مبتنی بر پذیرش و تعهـد تحت درمان قرار گرفته و در نهایت پس از ریزش، شـش زوج شـرکت‌کننده درمـان را با موفقیت به پایان رسـاندند. گروه گواه هیچ مداخله‌ای دریافت نکردند. لازم به ذکر اسـت که جهت معادل‌سازی نفرات دو گروه آزمایش و گواه به تعداد ریزش گروه آزمایش به‌صورت تصادفـی از گروه گواه نیز حذف گردید. جهت اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق از پرسشنامه‌های ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس نشخوار ذهنی و پرسشنامه تمایز یافتگی خود استفاده شد.

ابزار پژوهش

ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس نشخوار ذهنی: میزان آلفای کرونباخ پرسشـنامه با نمونه هجده نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد رشته‌های مختلف دانشـگاه پیام نور تهران برابر با نود درصد است. این پرسشنامه حاوی بیست سوال چهار گزینه‌ای است. گزینه‌های پرسشنامه به‌صورت خیلی‌زیاد معادل چهار، زیاد معادل سه، کم معادل دو و خیلی‌کم معادل یک امتیازدهی شده است. این پرسشنامه دارای سه خرده مقیاس است. نقطه برش پنجاه به بالا از افرادی هسـتند که نشخوار ذهنی زیاد دارند.

پرسشنامه تمایز یافتگی خود: این پرسشنامه مقیاس بسیار مفیدی برای مشاوران و درمانگران خصوصا مشاوران و درمانگران خانواده است.[۱۷] این پرسشـنامه دارای سی و سه عبارت و شامل چهار زیرمقیاس است. واکنش هیجانی؛ این خرده مقیاس دارای یازده عبارت اسـت که تمایل پاسـخ به محرک‌های محیطی بر اساس پاسخ‌های خودکار و نیز طغیان هیجانی را می‌سـنجد. خرده مقیاس جایگاه مـن؛ دارای یازده عبارت اسـت که حـس من بـودن و توانایی وفـاداری به آنچه که فـرد به آن معتقد اسـت حتی زمانی که برای انجام خلاف آن تحت فشـار باشـد را می‌سـنجد. جدایی عاطفی؛ دارای دوازده عبارت اسـت که ترس از صمیمیت یا غرق من در روابط نزدیک و رفتارهای دفاعی برای مقابله با این ترس‌ها را مشـخص می‌کند. هم‌آمیختگی با دیگران؛ این زیرمقیاس در فرم تجدیدنظر شـده مـورد بازبینی قرار گرفـت و دارای نه عبارت است و درگیری عاطفی شدید با افراد مهم و هویت‌سازی شدید با یکی از والدین را منعکس می‌کند. پاسـخ‌ها در یک مقیاس شـش درجه‌ای لیکرت از ابدا در مورد من صحیح نیست، تا کاملا در مورد من صحیح است، درجه‌بندی شده است.

درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد: با اسـتفاده از پروتکل درمانی هیز و همکاران[۱۸] به مدت هشـت جلسـه نود دقیقه‌ای به‌صورت انفرادی هفته‌ای سه بار برای آزمودنی‌های پژوهش اجرا شـد، ضمنا آزمودنی‌ها پس از هر چهار جلسه مداخله مورد ارزیابی قرار گرفتند.

سنجه‌های ورود و خروج

ورود: جنسـیت مونـث، تمایـل آگاهانه به شـرکت در پژوهش، توانایی خواندن و نوشتن، قربانـی خشـونت خانوادگی. **خـروج:** تمایل نداشتن به ادامه شـرکت در پژوهش و پیشبینی آسیب روان‌شناختی به شرکت‌کنندگان.

ملاحظـات اخلاقـی: هـدف از اجرا به روشـنی بـرای شـرکت‌کنندگان توضیح داده شـد. همچنین اطمینان داده شد که اطلاعات و یافته‌های این پژوهش محرمانه اسـت. سپس شـرکت‌کنندگان فـرم رضایت از شـرکت در پژوهش را تکمیل کردند. همچنین در همه متن مقاله امانتداری در اسـتفاده از منابع داخلی و خارجی و دقت در استناددهی رعایت شده است.

شـیوه اجرا: پس از انتخـاب جامعه‌آماری و تعییـن حجـم نمونه مـورد نظـر و دریافت معرفی‌نامـه از حوزه پژوهش دانشـگاه به کد اخلاق شماره IR.IAU.ARAK.REC.1402.023، پرسشنامه‌های مذکور جهت ارزیابی سازه‌های تحقیق با روش نمونه‌گیری متناسب با نمونه‌های تحقیـق و حفظ حقـوق اخلاقـی آزمودنی‌ها در اختیـار نمونه‌ها قرار گرفتـه و پس از اجرا، پرسشـنامه‌ها نمره‌گـذاری و جهـت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS استفاده شد.

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی نظیر میانگین واریانس و انحراف معیـارو از تحلیـل کوواریانـس چنـد متغیره MANCOVA و تحلیـل کوواریانـس تـک متغیره ANCOVA به‌عنـوان مدل‌های آماری پارامتریک سـازگار با موضوع تحقیق استفاده شد.

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

یافته ها

جدول(۲) بررسی وضعیت توزیع نرمال متغیرهای پژوهش

متغیرها	آماره‌های توزیع نرمال	آزمودنی‌ها	
		گروه آزمایش	گروه گواه
مقیاس نشخوار ذهنی	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۰/۷۲۹	۱/۱۴۱
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۶۶۳	۰/۱۵۵
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مولفه نشخوار بیانی خرده مقیاس نشخوار ذهنی	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۱/۲۰۰	۱/۰۰۳
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۱۲۶	۰/۲۳۶
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مولفه نشخوار فعالانه خرده مقیاس نشخوار ذهنی	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۱/۲۲۵	۰/۹۹۱
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۱۰۰	۰/۲۷۹
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مولفه نشخوار ذهنی نامربوط خرده مقیاس نشخوار ذهنی	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۱/۱۲۵	۰/۵۷۶
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۲۳۶	۰/۸۸۱
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مقیاس تمایزیافتگی خود	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۰/۹۹۱	۱/۲۲۵
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۲۷۹	۰/۱۰۰
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مولفه واکنش هیجانی خرده مقیاس تمایزیافتگی خود	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۰/۸۶۶	۰/۹۶۲
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۴۴۱	۰/۳۱۳
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مولفه جایگاه من خرده مقیاس تمایزیافتگی خود	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۰/۹۰۷	۰/۸۲۵
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۳۸۳	۰/۵۰۴
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مولفه جدایی عاطفی خرده مقیاس تمایزیافتگی خود	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۱/۱۰۳	۰/۵۷۷
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۱۸۰	۰/۸۹۳
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است
مولفه هم‌آمیختگی با دیگران خرده مقیاس تمایزیافتگی خود	مقدار Z کلموگروف اسمیرنوف	۰/۵۷۷	۱/۱۵۵
	سطح اطمینان (آلفا)	۰/۸۹۳	۰/۱۳۹
	نتیجه آزمون	توزیع نرمال است	توزیع نرمال است

جدول(۱) آمار توصیفی مقیاس بر نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود زوجین متقاضی طلاق توافقی

متغیر	وضعیت آزمون	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	دامنه تغییرات
مقیاس نشخوار ذهنی	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۵۲/۵۰	۸/۱۹	۴۱	۶۶	۲۵
		گواه	۱۲	۵۱/۵۸	۶/۸۹	۴۱	۶۲	۲۱
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۴۸/۷۵	۶/۹۹	۴۰	۶۰	۲۰
		گواه	۱۲	۵۱/۲۵	۶/۵۸	۴۱	۶۲	۲۱
مولفه نشخوار بیانی*	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۳۰/۰۸	۳/۲۶	۲۵	۳۵	۱۰
		گواه	۱۲	۲۹/۴۲	۲/۵۷	۲۵	۳۴	۹
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۲۸/۰۸	۳/۰۲	۲۵	۳۴	۹
		گواه	۱۲	۲۹/۲۵	۲/۵۲	۲۵	۳۴	۹
مولفه نشخوار فعالانه*	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۱۱/۱۷	۳/۴۳	۵	۱۶	۱۱
		گواه	۱۲	۱۰/۳۳	۲/۷۷	۵	۱۴	۹
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۸/۹۲	۱/۸۸	۵	۱۲	۷
		گواه	۱۲	۱۰/۱۷	۲/۷۹	۵	۱۴	۹
مولفه نشخوار ذهنی نامربوط*	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۱۱/۲۵	۴/۳۵	۵	۱۸	۱۳
		گواه	۱۲	۱۰/۵	۳/۶۸	۵	۱۵	۱۰
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۸/۸۳	۲/۲۵	۵	۱۲	۷
		گواه	۱۲	۱۰/۳۳	۳/۶	۵	۱۵	۱۰
مقیاس تمایزیافتگی خود	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۱۰۶/۱۷	۵/۹۶	۱۰۰	۱۲۰	۲۰
		گواه	۱۲	۱۰۶/۶۷	۵/۶۳	۱۰۱	۱۲۰	۱۹
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۱۰۹/۱۷	۵/۲۵	۱۰۵	۱۲۲	۱۷
		گواه	۱۲	۱۰۷/۳۳	۵/۶۴	۱۰۱	۱۲۰	۱۹
مولفه واکنش هیجانی**	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۱۹/۳۳	۱/۷۷	۱۷	۲۳	۶
		گواه	۱۲	۲۰/۰۸	۲/۱۵	۱۸	۲۵	۷
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۲۱/۳۳	۱/۹۶	۱۸	۲۵	۷
		گواه	۱۲	۲۰/۰۰	۱/۵۳	۱۸	۲۳	۵
مولفه جایگاه من**	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۳۶/۵۸	۲/۱۰	۳۴	۴۱	۷
		گواه	۱۲	۳۷/۰۸	۱/۹۷	۳۴	۴۱	۷
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۳۸/۳۳	۲/۷۴	۳۴	۴۲	۸
		گواه	۱۲	۳۷/۲۵	۲/۰۵	۳۴	۴۱	۷
مولفه جدایی عاطفی**	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۲۹/۱۷	۲/۰۳	۲۵	۳۲	۷
		گواه	۱۲	۲۹/۵	۱/۹۳	۲۵	۳۲	۷
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۳۱/۰۸	۲/۶۷	۲۸	۳۵	۷
		گواه	۱۲	۲۹/۷۵	۲/۰۹	۲۵	۳۲	۷
مولفه جدایی عاطفی**	پیش آزمون	آزمایش	۱۲	۲۰/۸۳	۳/۰۷	۱۸	۲۸	۱۰
		گواه	۱۲	۲۱/۴۲	۲/۹۶	۱۸	۲۸	۱۰
	پس آزمون	آزمایش	۱۲	۲۲/۱۷	۲/۸۸	۱۹	۲۸	۹
		گواه	۱۲	۲۱/۵۸	۲/۹۹	۱۸	۲۸	۱۰

* خرده مقیاس نشخوار ذهنی
** خرده مقیاس تمایزیافتگی خود

جدول(۳) نتایج آزمون باکس جهت همگنی ماتریس واریانس-کوواریانس

متغیرها	آماره‌ها	مقادیر	نتیجه آزمون
مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی	Box's M	۱/۹۸	ماتریس کوواریانس‌ها و واریانس‌ها دارای توزیع همگن است
	F	۰/۲۸	
	df۱	۶	
	df۲	۳۵۰۶/۷۱	
	Sig	۰/۹۴	

جدول(۴) نتایج آزمون لون جهت بررسی مفروضه همگنی واریانس‌ها

متغیرها	F	df۱	df۲	P-value	نتیجه آزمون
مقیاس‌های نشخوار ذهنی	۲/۲۶	۱	۲۲	۰/۱۴	ماتریس واریانس‌ها دارای توزیع همگن است
تمایزیافتگی	۰/۰۵	۱	۲۲	۰/۸۱	

جدول(۵) نتایج آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیره مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود

الگوی درمانی	مجموع مربعات	df	میانگین مجذور	F	P-value	Eta۲
مقیاس نشخوار ذهنی	۶۴/۶۹	۱	۶۴/۶۹	۰/۶۹	۰/۰۰۱	۰/۴۳
مقیاس تمایزیافتگی	۲۹/۸۷	۱	۲۹/۸۷	۱۲/۳۸	۰/۰۰۲	۰/۳۹

در جدول شماره یک نتایج آمار توصیفی آمده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود میانگین مقیاس نشخوار ذهنی در پیش‌آزمون گروه آزمایش پنجاه و دو ممیز پنج دهم و در گروه گواه پنجاه و یک ممیز پنجاه و هشت صدم به‌دست آمده است. میانگین مقیاس در پس‌آزمون گروه آزمایش چهل و هشت ممیز هفتاد و پنج صدم و در گروه گواه پنجاه و یک ممیز بیست و پنج صدم به‌دست آمده است. در مقایسه توصیفی میانگین مقیاس

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

نشـــخوار ذهنی در پس‌آزمون پنجاه و پیش‌آزمون پنجاه و دو ممیز چهار صدم به‌دســـت آمد. میانگین مقیاس نشخوار بیانی در پیش‌آزمون گروه آزمایش ســـی ممیز هشت صدم و در گروه گواه بیست و نه ممیز چهل و دو صدم به‌دست آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمون گروه آزمایش بیست و هشت ممیز هشت صدم و در گروه گواه بیست و نه ممیز بیست و پنج صدم به‌دســـت آمده است. در مقایســـه توصیفی میانگین مقیاس نشخوار بیانی در پس‌آزمون بیست و هشت ممیز شصت و هفت صدم و پیش‌آزمون بیست و نه ممیز هفتاد و پنج صدم دیده شد.

میانگیـــن مقیاس نشـــخوار فعالانه خـــرده مقیاس نشـــخوار ذهنی در پیش‌آزمـــون گروه آزمایش یازده ممیز هفـــده صدم و در گروه گواه ده ممیز ســـی و ســـه صدم به‌دســـت آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمون گروه آزمایش هشت ممیز نود و دو صدم و در گروه گواه ده ممیز هفده صدم به‌دســـت آمده است. در مقایسه توصیفی میانگین مقیاس نشخوار فعالانه در پس‌آزمون نه ممیز پنجاه و چهار صدم و پیش‌آزمون ده ممیز هفتاد و پنج صدم دیده شـــد. میانگین مقیاس نشـــخوار نامربوط خرده مقیاس نشـــخوار ذهنی در پیش‌آزمون گروه آزمایش یازده ممیز بیست و پنـــج صدم و در گروه گواه ده ممیز پنج دهم به‌دســـت آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمون گروه آزمایش هشـــت ممیز هشـــتاد و سه صدم و در گروه گواه ده ممیز ســـی و سه صدم به‌دست آمده است. در مقایسه توصیفی میانگین مقیاس نشـــخوار فعالانه در پس‌آزمون نه ممیز پنجاه و هشت صدم و پیش‌آزمون ده ممیز هشتاد و هشت صدمدیده شد.

میانگین مقیاس تمایزیافتگی خرده مقیاس نشخوار ذهنی در پیش‌آزمون گروه آزمایش یکصد و شـــش ممیز هفده صدم و در گروه گواه یکصد و شـــش ممیز شـــصت و هفت صدم به‌دســـت آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمـــون گروه آزمایش یکصد و نـــه ممیز هفده صدم و در گروه گواه یکصد و هفت ممیز ســـی و ســـه صدم به‌دســـت آمده اســـت. در مقایسه توصیفی میانگین مقیاس نشخوار فعالانه در پس‌آزمون یکصد و هشـــت ممیز بیست و پنج صدم و پیش‌آزمون یکصد و شش ممیز چهل و دو صدم دیده شـــد. میانگین مقیاس واکنـــش هیجانی خرده مقیاس تمایزیافتگی خود در پیش‌آزمون گروه آزمایش ســـی و ســـه ممیز نوزده صدم و در گروه گواه بیست ممیز هشت صدم به‌دست آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمون گروه آزمایش بیســـت و یک ممیز سی و سه صدم و در گروه گواه بیست به‌دست آمده است. در مقایسه توصیفی میانگین مقیاس نشـــخوار فعالانه در پس‌آزمون بیست ممیز شصت و هفت صدم و پیش‌آزمون نوزده ممیز هفتاد و یک صدم دیده شـــد. میانگین مقیاس جایگاه من خرده مقیاس تمایزیافتگی خود در پیش‌آزمون گروه آزمایش ســـی و شـــش ممیز پنجاه و هشـــت صدم و در گروه گواه سی و هفت ممیز هشت صدم به‌دســـت آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمون گروه آزمایش سی و هشت ممیز سی و سه صدم و در گروه گواه سی و هفت

جدول(۶) نتایج آزمون تعقیبی توکی برای مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود

منبع واریانس	الگوی درمانی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد	میانگین	تفاوت میانگین‌ها	استاندارد خطای میانگین	P-value
مقیاس نشخوار ذهنی	گروه آزمایش	۴۸/۳۵	-۳/۲۹	۰/۸۵	۰/۰۰۱
	گروه گواه	۵۱/۶۴			
مقیاس تمایزیافتگی	گروه آزمایش	۱۰۹/۳۶	۲/۲۳	۰/۶۳	۰/۰۰۲
	گروه گواه	۱۰۷/۱۳			

جدول(۷) نتایج آزمون لامبدای ویلکز بر مقیاس-های نشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود

آزمون	مقدار آزمون	F	Df فرضیه	Df فرضیه	P-value	Eta^2
پیلایی،	۰/۵۷	۷/۶۲	۳	۱۷	۰/۰۰۲	۰/۵۷
لامبدای ویلکز	۰/۴۲					
هولتلینگ ترانس	۱/۳۴					
بزرگترین ریشه‌روی	۱/۳۴					

ممیز بیست و پنج صدم به‌دست آمده است. در مقایســـه توصیفی میانگین مقیاس نشخوار فعالانه در پس‌آزمون سی و هفت ممیز هفتاد و نه صدم و پیش‌آزمون ســـی و شـــش ممیز هشـــتاد و سه صدم دیده شد. میانگین مقیاس جدایی عاطفـــی خرده مقیـــاس تمایزیافتگی خود در پیش‌آزمون گروه آزمایش بیست و نه ممیز هفده صدم و در گروه گواه بیست و نه ممیز پنج دهم به‌دست آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمون گروه آزمایش سی و یک ممیز هشـــت صدم و در گـــروه گواه بیســـت و نه ممیز هفتاد و پنج صدم به‌دســـت آمده است. در مقایســـه توصیفی میانگین مقیاس نشخوار فعالانـــه در پس‌آزمون ســـی ممیز چهل و دو صدم و پیش‌آزمون بیست و نه ممیز سی و سه صدم دیده شد. میانگین مقیاس هم‌آمیختگی با دیگـــران خرده مقیاس تمایزیافتگی خود در پیش‌آزمون گروه آزمایش بیست ممیز هشتاد و سه صدم و در گروه گواه بیست و دو ممیز هفده صدم به‌دســـت آمده و میانگین مقیاس در پس‌آزمون: گروه آزمایش بیســـت و یک

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

ممیز چهل و دو صدم و در گروه گواه بیست و یک ممیز پنجاه و هشت صدم به‌دست آمده است. در مقایسه توصیفی میانگین مقیاس نشخوار فعالانه در پس‌آزمون بیست و یک ممیز هشتاد و هشت صدم و پیش‌آزمون بیست و یک ممیز هشتاد و هشت صدم دیده شد.

داده‌های جدولشماره دو، آماره‌های مربوط به سنجش توزیع نرمال متغیرهای تحقیق را با دقت آلفای بیشتر از صفر ممیز پنج صدم نشان می‌دهد. نتایج حاکی از نرمال بودن داده‌ها در دو گروه آزمایش و کنترل است.

نتایج جدول شماره سه نشانگر آن است که شرط ماتریس واریانس-کوواریانس به خوبی رعایت شده است و کوواریانس‌ها و واریانس‌های خود دارای توزیع همگن است.

داده‌های جدول شماره چهار نتایج آزمون لوین برای بررسی همگنی واریانس‌ها در مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی را نشان می‌دهد. یافته‌ها با آلفای بیشتر از صفر ممیز پنج صدم حاکی از آن است که مقیاس‌ها دارای توزیع همگن هستند.

داده‌های جدول شماره پنج، نتایج آزمون تحلیل کوواریانس تک‌متغیره مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد با اطمینان نود و نه درصد اثربخشی داشته است . بر اساس اتای به‌دست آمده، به‌ترتیب بیش از چهل و سه درصد و سی و نه درصد تاثیر نشان می‌دهد.

داده‌های جدول شماره شش، نتایج آزمون تعقیبی توکی یا تفاوت میانگین‌ها مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد با اطمینان نود و نه درصد، اثربخشی داشته است.

داده‌های جدولشماره هفت، نتایج آزمون لامبدای ویلکز مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایز یافتگی خود در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در زوجین متقاضی طلاق توافقی، با اطمینان نود و نه درصد تاثیر معناداری دارد. بر اساس اتای به‌دست آمده، بیش از پنجاه و هفت درصد تاثیر نشان می‌دهد.

بحث

خانواده اصلی‌ترین هسته هر جامعه و کانون حفظ سلامت روان و بهداشت روانی است. نه تنها محل یافتن نیازهای عاطفی، مادی، تکاملی و معنوی اعضای خود است، بلکه مبدا بروز عواطف انسانی و کانون صمیمانه‌ترین روابط و تعاملات بین فردی است. لذا روابط بین زوجین یکی از مهمترین تعیین‌کننده‌های عملکرد خانواده سالم است. جدیدترین آمارهای مربوط به طلاق زوجین نشان می‌دهد که تعارضات و آشفتگی‌های روابط زوجین دلیل اصلی همه این طلاق‌ها می‌باشد.

درمان پذیرش و تعهد در اصل یک رفتار درمانی است، موضوع آن عمل است، اما نه عملی ساده، بلکه عملی که اولا ارزش محور بوده و ثانیا درمان پذیرش و تعهد به مراجع کمک می‌کند آنچه واقعا برایش مهم است را بشناسد. در ادامه از این ارزش‌ها برای هدایت تغییرات رفتاری در زندگی استفاده کند.[۱۹] پژوهش حاضر با هدف اثر بخشی رویکرد مبتنی بر پذیرش و تعهد بر نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود زوجین متقاضی طلاق انجام شد. در مطالعه حاضر، بین مقیاس‌های نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در زوجین متقاضی طلاق توافقی تفاوت معناداری وجود داشت و تاثیر مقیاس‌های فوق در درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در زوجین متقاضی طلاق به میزان پنجاه و هفت درصد برآورد شد. همچنین، درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در زوجین متقاضی طلاق توافقی در مقیاس نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود اثر بخشی معناداری وجود داشته و تاثیر مقیاس‌ها درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد در زوجین متقاضی طلاق به میزان چهل و سه درصد و سی و هفت درصد برآورد گردید. اسعدی و همکاران[۲۰] و کیانی و همکاران[۲۱] در پژوهشی به تدوین مدل دلزدگی زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی، بخشش و با نقش واسطه تمایز یافتگی پرداختند. آن‌ها نشان دادند که بین این سبک‌ها رابطه وجود دارد. تمایزیافتگی خود نقش واسطه‌ای بین سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی دارد. یافته‌های این پژوهش با نتایج مطالعات اسعدی و کیانی در کاهش نشخوار ذهنی و افزایش تمایزیافتگی خود زوجین، دارای همسویی معنایی و راهبردی است.

پیشنهادها: بر اساس نتایج به‌دست آمده از مطالعه پیشنهاد می‌شود آموزش‌های مبتنی بر پذیرش و تعهد بر کاهش نشخوار ذهنی و افزایش تمایزیافتگی خود در زوجین متقاضی طلاق توافقی انجام گیرد. با توجه به نتایج حاصل از پژوهش حاضر که نشان از تاثیر درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر نشخوار ذهنی و تمایزیافتگی خود زوجین متقاضی طلاق مراجعه کننده به مراکز مشاوره داشت، می‌توان پیشنهاد کرد که از این رویکرد به‌عنوان مداخله درمانی برای بهبود وضعیت نشخوار

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

ذهنی و تمایزیافتگی خود هیجانی زوجین در مراکز آموزشی، مشاوره و گارگاه‌های آموزشی استفاده شود. بنابراین برنامه‌ریزان سلامت خانواده می‌توان بر یافته‌های این مطالعه تمرکز داشته باشند و برنامه‌ریزی لازم را برای آن انجام دهند.

راه‌بست‌ها: تمایل نداشتن برای شرکت در مطالعه، دشواری در انتخاب زوجین متقاضی طلاق توافقی و بی‌علاقگی اکثر آن‌ها، بی‌اطلاعی دقیق پژوهشگر از وضعیت روانی و سلامتی جسمی زوجین متقاضی طلاق توافقی، فرصت ناکافی در جمع‌آوری پیشینه که از سخت‌ترین مراحل این پژوهش بود و همچین فرصت کافی برای همگن کردن آزمودنی‌ها نیز نبود. بنابراین باید در تعمیم نتایج احتیاط کرد. همچنین، برخی از پژوهشگران در ابتدا موافقت خود را در شرکت در پژوهش اعلام کرده، اما در ادامه، همکاری لازم را نداشتند.

سپاسگزاری: در پایان از کلیه زوجین محترم که به‌عنوان شرکت‌کننده در این پژوهش حضور داشتند، مدیران محترم مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی شهرستان آشتیان که در انجام پژوهش نهایت همکاری و مساعدت‌های لازم را مبذول نمودند بی نهایت تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان: پژوهش حاضر حاصل اقتباس از پایان‌نامه نویسنده اول بود که گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها و پیش‌نویس مقاله را انجام داده است و توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آشتیان به تصویب رسیده است. نویسنده مسوول و مشاور این پژوهش در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، ویراستاری و نهایی سازی نقش داشتند.

تعارض منافع: بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

References:

1. Shkazemi M. Relationship & comparative family violence, couple burnout, self-esteem in normal and client women to court in Tehran city. Journal of Woman and Family Studies, 2017; 5(1): 35-52. [Persian]. https://doi.org/10.22051/jwfs.2017.5331. https://jwfs.alzahra.ac.ir/article_2747.html
2. Bakhtyari E, Hosseini S, Arefi M. The mediating role of marital intimacy in the relationship between attachment style and couples' attitude towards infidelity. Journal of Counseling Research, 2021; 20 (77):122-140. [Persian]. https://irancounseling.ir/journal/article-1-1100-en.html
3. Zhang H, Tsang SKM. Wives' relative income and marital quality in urban China: The role of perceived equity. Social Justice Research, 2012; 25(4): 406-420. http://dx.doi.org/10.1007/s11211-012-0166-7 https://link.springer.com/article/10.1007/s11211-012-0166-7
4. Trudel G, Goldfarb MR. Marital a sexual functioning and dysfunctioning, depression and anxiety. Sexologies, 2010; (19): 137-142. https://doi.org/10.1016/j.sexol.2009.12.009 https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1158136010000320?via%3Dihub
5. Talebi MA, Ounagh NM, Dusti E. Identifying the social, cultural and economic causes affecting divorce among experts and informants ("Tasmim" divorce application system) in Birjand city. Socio-Cultural Strategy, 2023; 11(4): 615-642. [Persian]. https://doi.org/10.22034/scs.2022.163065 https://rahbordfarhangi.csr.ir/article_163065.html?lang=en
6. Bearkat F, Amini N, Deyreh E, Shafiabady, A. The effectiveness of integrated pattern for divorce prevention, based approach encouragement and approach based on compassion and forgiveness on emotional intimacy and family adaptability in divorced spouses. Counseling Culture and Psycotherapy, 2022; 13(49): 249-278. [Persian]. https://doi.org/10.22054/qccpc.2020.48694.2281 https://qccpc.atu.ac.ir/article_10758.html
7. Behdost P, Porshehariari M, Hoseinian SA. Comparison of communication patterns, emotional expression styles, and intimacy among betrayed and normal women. Quarterly Journal of Woman and Society, 2021; 12(45), 1-14. [Persian]. https://doi.org/10.30495/jzvj.2021.4560 https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_4560.html
8. Enayat H, Dastranj M, Salmani F. A survey of the factors associated with domestic discordances. Quarterly Journal of Woman and Society, 2011; 2(5), 1-20. [Persian]. https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_1206.html?lang=en
9. Copur Z, Boylu AA, Oztop H. Investigation of the factors influencing family functions style. International Journal of Research in Business and Social Science (2147-4478), 2013; 3; 2(3):26-40. https://doi.

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]

org/10.20525/ijrbs.v2i3.69
10. Rahim MAFA, Ishak I, Shafie SAM, Shafiai RM. Factors influencing family life satisfaction among parents in Malaysia: The structural equation modeling approach (SEM). IOSR Journal of Humanities and Social Science. 2013; 17(4):78-85. https://www.semanticscholar.org/paper/Factors-Influencing-Family-Life-Satisfaction-among-Rahim-Ishak/135b0729361d589328d9eb5d7dcd02ab8b5309d0
11. Whisman MA, Wagers TP. Assessing relationship betrayals. Journal of Clinical Psychology. 2005 Nov; 61(11):1383-91. https://doi.org/10.1002/jclp.20188 https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jclp.20188
12. Forman EM, Herbert JD. New directions in cognitive behavior therapy: Acceptance-based therapies. General Principles and Empirically Supported Techniques of Cognitive Behavior Therapy. 2009 Feb 4; 52009:77-101. https://psycnet.apa.org/record/2009-02305-005
13. Hayes SC, Pistorello J, Levin ME. Acceptance and commitment therapy as a unified model of behavior change. The Counseling Psychologist. 2012 Oct; 40(7):976-1002. https://doi.org/10.1177/001100001246083 https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0011000012460836
14. Hayes SC, Wilson KG. Acceptance and commitment therapy: Altering the verbal support for experiential avoidance. The Behavior Analyst. 1994 Oct; 17(2):289-303. http://dx.doi.org/10.1007/BF03392677 https://link.springer.com/article/10.1007/BF03392677
15. Sadock BJ, Sadock VA, Levin ZE, editors. Kaplan and Sadock's study guide and self-examination review in psychiatry. Lippincott Williams & Wilkins; Philadelphia, Pennsylvania, United States, 2007. https://www.amazon.com/Kaplan-Sadocks-Self-Examination-Review-Psychiatry/dp/1975199111
16. Bowen M.Family therapy in clinical practice, first edition, Jason Aronson, 1976; 4(1), 2-90. [Persian]. https://www.amazon.de/-/en/Family-Therapy-Clinical-Practice-Murray/dp/1568210116
17. Skowron EA, Schmitt TA. Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI fusion with others subscale. Journal of Marital and Family Therapy. 2003 Apr;29(2):209-22. https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.2003.tb01201.x https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1752-0606.2003.tb01201.x
18. Hayes SC, Pierson H. Acceptance and commitment therapy. In: Freeman A, Felgoise SH, Nezu CM, Nezu AM, Reinecke MA. (eds) Encyclopedia of Cognitive Behavior Therapy. Springer, Boston, MA. USA. https://doi.org/10.1007/0-306-48581-8_1 https://link.springer.com/chapter/10.1007/0-306-48581-8_1
19. Plumb JC, Stewart I, Dahl J, Lundgren T. In search of meaning: Values in modern clinical behavior analysis. The Behavior Analyst. 2009 Apr; 32:85-103. http://dx.doi.org/10.1007/BF03392177 https://link.springer.com/article/10.1007/BF03392177
20. Asadi M, Pourebrahim T, Farokhi N, Davaee M. Providing a model for marital burnout based on attachment styles in married people: Differentiation with mediating role. Journal of Applied Family Therapy. 2022 Mar 21; 3(1):445-60. [Persian]. http://dx.doi.org/10.61838/kman.aftj.3.1.22 https://journals.kmanpub.com/index.php/aftj/article/view/923
21. Kiani Chalmari A, Asadi S, Esmaeili F, Zavar M. Prediction of marital burnout based on emotional expressivness and marital attributions in married people referring to the welfare organization in Ardabil. Journal of counseling research. 2016 Oct 10; 15(59):58-75. [Persian]. http://irancounseling.ir/journal/article-1-254-en.html

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-09-10]